

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – ministerija) atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos siūlymą atsisakyti nuostatų dėl konkretaus pavojingų darbų sąrašo nustatymo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, nes konkretus pavojus darbe nustatomas įvertinus profesinę riziką, parengė ir teikia svarstyti šių įstatymų projektus:

- 1) Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 2, 3, 4, 6, 25, 27 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – DSSI projektas);
- 2) Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 96 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ANK projektas);
- 3) Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – BVK projektas);
- 4) Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – SDI projektas);
- 5) Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – SI projektas);
- 6) Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 270 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – BK projektas);
- 7) Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VTS projektas; toliau kartu – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektai parengti siekiant:

- 1) patikslinti Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (toliau – DSSI) nuostatas atsisakant sudaryti konkretų pavojingų darbų sąrašą, tvirtinamą Lietuvos Respublikos Vyriausybės, ir nustatant, kad konkretus pavojus darbe vertinamas ir nustatomas kiekvienoje konkrečioje darbo vietoje ar kitoje vietoje įmonėje įvertinus profesinę riziką, o darbuotojai mokomi atsižvelgiant į jų darbo vietose kylančią riziką, kai jiems nepakanka profesinių įgūdžių arba instruokiant suteiktų žinių, kad galėtų saugiai dirbti ir nebūtų pakenkta jų sveikatai;

2) patikslinti arba atsisakyti atitinkamų įstatymų nuostatų, kuriose nurodomi pavojingi darbai ar pavojingos darbo sąlygos;

3) atsisakyti DSSI nuostatos dėl darbuotojų dirbto darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo, nes tai nustato Lietuvos Respublikos darbo kodeksas ir DSSI vartoti sąvoką „vidaus tarnybos sistemos pareigūnas“ pagal naujos redakcijos Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutą, įsigaliojusį nuo 2019 m. sausio 1 d.

Taip pat pateikiame apibendrintą informaciją apie Įstatymų projektais sprendžiamas problemas, siūlomas sprendimo priemonės, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

<p>I. Sprendžiamos problemos</p>	<p>1. DSSI nustatyta, kad darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybė, mokymo ir žinių iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities patikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarką nustato darbdavys ir kad darbuotojų, kuriems nepakanka profesinių įgūdžių arba instruktuojant suteiktų žinių, kad jie galėtų saugiai dirbti ir nebūtų pakenkta jo sveikatai, mokymą organizuoja darbdavys darbdavio nustatyta instruktavimo ir mokymo tvarka įmonėje. Kintant technologijoms, darbų pobūdžiui, neįmanoma ir netikslinga nustatyti sąrašu visus darbus, kuriuos dirbant kyla pavojus darbuotojams. Konkretūs pavojai darbe nustatomi atsižvelgiant į konkretų darbo pobūdį, naudojamas technologijas, prevencines priemones. Todėl, ko konkrečiai reikia mokyti darbuotoją, turi būti sprendžiama tik įvertinus profesinę riziką konkrečiam darbuotojui, jo turimus profesinius įgūdžius ir jį instruktuojant suteiktas žinias. DSSI nuostata, kad darbuotojai, dirbantys darbus, įrašytus Pavojingų darbų sąraše, yra papildoma našta darbdaviams, nes darbuotojų, kuriems pakanka profesinių įgūdžių saugiai atlikti darbą, papildomai mokyti nereikia, ir sudaro nevienodas darbuotojų mokymo sąlygas, nes, ar mokyti darbuotojus, dirbančius darbus, kuriuos atliekant veikia pavojingi profesinės rizikos veiksniai, tačiau neįtrauktus į pavojingų darbų sąrašą, sprendžia darbdavys.</p> <p>2. DSSI nėra aiškiai suformuluotos nuostatos, atitinkančios 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvos 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo (OL 2004 m. <i>specialusis leidimas</i>, 5 skyrius, 1 tomas, p. 349) 12 straipsnio 4 dalies nuostatą, kad mokymas turi vykti darbo valandomis.</p> <p>3. Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (toliau – SI), Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse (toliau – BK) nurodyti statiniai, kuriuose atliekami potencialiai pavojingi darbai. Teisės aktais nėra apibrėžta, kas yra potencialiai pavojingi darbai, konkretūs darbai statinyje</p>
----------------------------------	---

	<p>gali būti atliekami tik tam tikrą laiką, todėl neaiškus tokių nuostatų taikymas.</p> <p>4. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekse (toliau – BVK), Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute (toliau – VTS) nurodytas darbas kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis. Teisės aktais nėra apibrėžta, kas yra kenksmingos, labai kenksmingos, pavojingos darbo sąlygos, todėl neaiškus tokių nuostatų taikymas. Vadovaudamasis DSSI, darbdavys privalo sudaryti saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas kiekvienam darbuotojui.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>1. DSSI nustatyti, kad konkretus pavojus darbe vertinamas ir nustatomas kiekvienoje konkrečioje darbo vietoje ar kitoje vietoje įmonėje įvertinus profesinę riziką ir kad darbuotojai mokomi atsižvelgiant į jiems darbe kylančią riziką, kai darbuotojams nepakanka profesinių įgūdžių arba instruktuojant suteiktų žinių, kad galėtų saugiai dirbti ir nebūtų pakenkta jų sveikatai, kad instruktavimas ir mokymas vykdomi darbuotojų darbo laiku, atnaujinami pasikeitus ar atsiradus naujai rizikai ir prireikus kartojami.</p> <p>2. BVK nustatyti, kad nuteistieji, prieš jiems pradedant dirbti viešuosius darbus, instruktuojami, kaip saugiai dirbti paskirtus darbus, ir, jei reikia, nemokamai aprūpinami asmeninėmis apsaugos priemonėmis.</p> <p>3. Atsisakyti SĮ nuostatos, kad ypatingasis statinys – statinys, kuriame atliekami potencialiai pavojingi darbai, ir BK nuostatų dėl statinių, kuriuose atliekami potencialiai pavojingi darbai.</p> <p>4. VTS nuostatas suderinti su Darbo kodekso nuostatomis ir nustatyti, kad priemokos už darbą gali būti mokamos, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų – nustačius pareigūną veikiančius kenksmingus ir (ar) pavojingus veiksnius ir nesant galimybės jų pašalinti, ir kad kenksmingų ir pavojingų veiksmių valdymo ir priemokos už darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, dydžio nustatymo vidaus tarnybos sistemoje tvarką nustato Vyriausybė.</p>
III. Priemonių kaštai	Priėmus Įstatymų projektus, papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Siūlomu nauju teisiniu reguliavimu siekiama užtikrinti: kad visi darbuotojai būtų tinkamai instruktuojami ir mokomi saugiai dirbti, atsižvelgiant į jiems darbe kylančią riziką, jų profesinius įgūdžius ir turimas žinias, nesukeliant papildomos naštos darbdaviams; nuteistųjų asmenų, dirbančių viešuosius darbus, saugą ir sveikatą; kad būtų aiškiai nustatyti ypatingojo statinio kriterijai; kad vidaus tarnyboje dirbantiems

	asmenims būtų sudaromos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos, o priemokos už jų darbą būtų mokamos, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų.
--	--

Konkrečios Įstatymų projektuose nustatytos teisinio reguliavimo priemonės apibūdintos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti kartu su Įstatymų projektais pateiktame Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai buvo pateikti išvadoms gauti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Europos teisės departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijai, Lietuvos profesinei sąjungai „Solidarumas“, Lietuvos darbo federacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos darbdavių konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai.

Pastabos ir pasiūlymai dėl Įstatymų projektų gauti iš Susisiekimo ministerijos, Teisingumo ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos statybininkų asociacijos. Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Žemės ūkio ministerija, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabų dėl Įstatymų projektų neturėjo. Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija, Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“, Lietuvos darbo federacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos darbdavių konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija pastabų per teisės aktuose nustatytą laiką nepateikė.

Įstatymų projektai patikslinti pagal Susisiekimo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Teisingumo ministerijos pastabas, atsižvelgta į Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas dėl DSSĮ projekto atitikties lentelės. Dėl Teisingumo ministerijos pastabos, Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos statybininkų asociacijos pastabų, į kurias atsižvelgta iš dalies ar neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma. Su Teisingumo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Vidaus reikalų ministerija Įstatymų projektai suderinti darbo tvarka.

Įstatymų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Įstatymų projektus parengė ministerijos Darbo aplinkos skyriaus vyriausioji specialistė Gintarė Bužinskaitė (tel. 8 706 68196, el. p. gintare.buzinskaite@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektas, 1 lapas.

2. DSSĮ projektas, 3 lapai.

3. DSSĮ projekto lyginamasis variantas, 4 lapai.

4. ANK projektas, 2 lapai.

5. ANK projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

6. BVK projektas, 1 lapas.

7. BVK projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

8. SDĮ projektas, 1 lapas.

9. SDĮ projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

10. SĮ projektas, 1 lapas.

11. SĮ projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

12. BK projektas, 1 lapas.

13. BK projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

14. VTS projektas, 1 lapas.

15. VTS projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

16. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 8 lapai.

17. 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvos 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatai gerinti ir DSSĮ projekto atitikties lentelė, 4 lapai.

18. Derinimo pažyma, 3 lapai.

19. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 23 lapai.

Ministras

Linas Kukuraitis

Gintarė Bužinskaitė, tel. 8 706 68 196, el. p. Gintare.Buzinskaite@socmin.lt